

HEERLIJK WONEN
IN EEN
NATUURLIJKE
OMGEVING

Column Jan van Ginkel

Over en over en over

Het eerste weekeinde van november brachten wij door in de buurt van Diepholz. Voor ons heeft deze naam een mythische betekenis gekregen. Er verblijven in het late najaar tienduizenden kraanvogels. Die zijn op trek naar hun winterverblijven in Zuidwest-Frankrijk en Spanje. Komend vanuit Scandinavië en de Baltische staten nemen zij hier een adempauze om zich goed vol te eten voor de volgende etappe.

Dierpholz ligt op ruim 2 uur rijden van Orvelte, noordoostelijk van Osnabrück. In de omgeving ligt een tiental veengebieden die grotendeels zijn afgegraven, maar sedert 1900 als natuurgebied worden beheerd. Vergelijk ze met het Bargerveen. De kraanvogels worden aangetrokken door de rust in de venen. Die bestaan dankzij de vernatting voor een deel uit ondiepe poelen en plassen waarop de vogels de nacht doorbrengen, veilig voor dieren als vos, wolf en marter. Daarnaast biedt de wijde omgeving volop voedsel door de achtergebleven oogstresten van vooral mais en granen.

Groep kraanvogels zoekt voedsel op het weidse akkerland bij Rheden

HEERLIJK WONEN
IN EEN
NATUURLIJKE
OMGEVING

Orveltejournaal

De eerste namiddag van ons verblijf fietsten wij naar Rehdener Geestmoor, het veen waar deze periode plm. 3500 kranen overnachten.

Blijkbaar waren wij niet de enigen die dit op internet hadden gevonden, want wij stonden op het wegje door het veen met ruim honderdvijftig andere liefhebbers in de avondzon te staren. Gelet op de nummerborden van tientallen auto's en busjes bleek het merendeel uit Nederland afkomstig te zijn. Al met al een apart sfeertje waar ik even aan moest wennen. Helaas was de mate van geduld per autovulling verschillend en werd de stilte bij voortdurend verstoord door dichtklappende portieren en zwaar motorgeronk om uit de berm te komen. Jammer, jammer want dit had zat anders gekund.

Was hier nu sprake van *over*-toerisme? Voor de kraanvogels wel, want het was opvallend hoe de groepen aanvliegende vogels bijtijds naar links en rechts afzwenkten om maar niet over de mensenmeute te hoeven vliegen. Voor een aantal natuurgenieters ook, want de *overlast*, veroorzaakt door een zeker asociaal gedrag (*overbodig* lawaai), was nogal storend. Het *overvolle* wegje kon de drukte niet verwerken. Doordat de bermen droog waren vanwege de *overdroge* zomer kwam men niet vast te zitten. Toch werden de bermen aan gort gereden, want eenmaal in de auto wilde men z.s.m. naar huis. Het kraanvogeltoerisme heeft *overduidelijk* gezorgd voor *overbelasting* van het gebied. De uitkijktoren die in de eerste jaren vast en zeker een prachtig schouwspel heeft opgeleverd, staat er nu voor joker bij, er komt geen kraanvogel meer over. De wal heeft het schip gekeerd.

Natuurlijk vormt het gebeuren in dit veen maar een fractie van de problemen van het *over*-toerisme in bijvoorbeeld Amsterdam (en Orvelte?). Maar het is in essentie hetzelfde. Drukke en draagkracht zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. En de druk van het toerisme neemt overal zodanig toe dat de beleving van de stad, het dorp, de natuur zwaar te lijden krijgt. Recreëren is op veel plaatsen dringen geworden. Desalniettemin doen marketingorganisaties en reisbureaus er alles aan om ook de verre Aziatische landen te interesseren voor Holland. Heel Holland als de tuin van Amsterdam, want voor de toerist en veel Randstedelingen draait het leven om onze hoofdstad. Zandvoort wordt gepresenteerd als Amsterdam aan Zee en zal onder die noemer de Formule 1 races wel binnenhalen. Of zou ons aller TT circuit het redden om deze miljoenen kostende maar nog meer opleverende races te verwerven? Bij dat opleveren is trouwens de wens de vader van de gedachte. Als het om sommetjes maken gaat of om een masterplan is het papier altijd geduldig. De gedachte dat Nederland zou moeten functioneren en worden ingericht als één groot stadspark is niet van de laatste tijd. Planologen en stedenbouwkundigen denken al jaren in dit soort termen. Ik vind dat zij daarmee de eigen waarden en identiteit van de provincies en het platteland te kort doen. Tegelijkertijd vind ik dat benadrukken van eigen identiteit een gevaarlijke gedachte, want voor dat je het weet speel je een deuntje mee in het orkest van regionaal nationalisme. Daar moet je in de donkere dagen tussen Sint Maarten en Sinterklaas voorzichtig mee zijn.

HEERLIJK WONEN
IN EEN
NATUURLIJKE
OMGEVING

Een orkest waarin gewoontes en tradities heilig zijn, ook al stammen zij uit de 2^e helft van de 20^e eeuw. Een orkest van spelers die hun geluid vele malen beter vinden dan dat van de spelers van andere orkesten. Deze eigenheimers maken anderen het musiceren onmogelijk en blokkeren hun uitvoeringen. Enfin, ik vind dat zulke dogmatische schreeuwers schromelijk overdrijven en ben wel eens overbezorgd over de daardoor afnemende tolerantie om mij heen. Wat betreft het over-toerisme: wij hebben de volgende avonden het circus in het Rhedener Geestmoor gemeden en genoten van de slaaptrek van honderden kraanvogels op andere plaatsen.

Orvelte, 12 november 2018
Jan van Ginkel